

Вісник

науково-художній часопис

2012 РІК, ЧИСЛО 4 (78)

ЯК НІКОЛИ, АКТУАЛЬНО

До річниці з дня народження Павла Тичини:
На матеріалі книги спогадів про П.Тичину «З любов'ю і болем», —
К.: Міленіум, 2007)

Книга спогадів про Павла Григоровича Тичину «З любов'ю і болем» цікава не лише тим, що вміщує нові, не заідеологізовані спогади про Поета. І не лише тим, що до її впорядкування й виходу причетний і наш університет — вчн, освячений іменем Павла Григоровича.

Вона цікава ще й своїм вражаючим духовним світом. Видана кілька років тому, ні на трохи не втратила своєї актуальності. Ба, навпаки: коли її розгортаєш зараз, — по-новому дивишся на багато речей, ошелешено наворачтаєшся до вічних забутих цінностей.

Адже Тичина з неї постає абсолютною антитезою загальноприйнятим уявленням про ушавленого класика. Добрий, турботливий, надзвичайно делікатний, Тичина до останку ішов до читачів, як «на суд». Справжній Педагог, щедрий душею, людина, що майбутнє України бачить у вирощуванні гідної молододі зміни і плеканні художнього слова. З повагою — як до

рівного! — ставиться до дитини. Музичний, витончений, глибоко релігійний (це — в радянську епоху!), уважний до ближнього і при цьому напрочуд скромний (після гостин у нього не один молодий поет знаходив у кишенях «випадкові» гроші), — це далеко не повний перелік таких «немодних», але таких важливих сьогодні чеснот!..

Я прочитала цю книгу вдруге і відкрила для себе нові речі. Мабуть, тому, що Павло Тичина — невичерпний!

Н. І. Зарудняк

ДО ВШАНУВАННЯ ПАВЛА ТИЧИНИ ДОЄДНУЮТЬСЯ НАШІ КИЇВСЬКІ КОЛЕГИ

На вічну пам'ять нашого Тичини

Ліси, діброви і степи,
І місяць, і проміння сонця,
І ласка матері-землі,
І жовто-золоте колосся.

Гаї, діброви і степи,
Ось небо, місяць, зорі
І солов'їна пісня лине,
«Гей, дзвін гуде іздалеку»...

Поля, діброви і степи
Нема ніякої біди...
«Гей, вдарте в струни, кобзарі!»
На вічну пам'ять нашого Тичини!

Софія Долінська, учениця 9 класу
Ліцею політики, економіки, права
та іноземних мов м. Києва

ПОДІЯ РОКУ — ПРЕЗЕНТАЦІЯ І КУРСУ

Однією з найбільш очікуваних подій 2012 року стала презентація І курсу, яка відбулася в стінах факультету української філології.

Не дивлячись на те, що на дворі був мороз та віяла хурделиця, атмосфера в залі була дуже теплою, доброю та привітною. Почесними гостями презентація став вокальний чоловічий ансамбль «SunRise», який подарував усім присутнім свої пісні та чудовий настрої.

Першими на сцену вийшла 11 група, спеціальність українознавства. І відразу почалися дива: віщувальниця Марина здивувала нас своєю магічною силою, пророкуючи майбутнє життя студентів на факультеті української філології.

Наступною презентувала себе 12 група (російська мова). Родзинкою їхнього виступу став наш студент із Китаю, улюбленець всіх дівчат факультету — Пен, а особливо — його гарна українська та російська мови.

Далі презентувала себе 13 група (польська мова). Такого заряду позитивних емоцій, скажу вам чесно, давно не отримувала. Дівчата з хлопцями показали виставу, в якій жартівливо розповіли про стосунки з студкуратором Олександром Яковенком.

Ну от нарешті вийшла і 14 група (редактори освітніх видань). Дівчата розкрили всі секрети їхнього фаху та дали цінні поради, як здати

Мова. Народ. Особистість.

(21 лютого — Міжнародний День рідної мови)

Мова — найбільший духовний скарб, у якому народ виявляє себе творцем, передає нащадкам свій досвід і мудрість, перемогу і славу, культуру і традиції, думи і сподівання.

Мова єднає між собою представників певного народу в часі й у просторі. Прилучення людини до рідної мови — це входження її в суспільство, підключення до колективного розуму.

Незаперечною аксіомою є те, що мова — є своєрідним генетичним кодом нації, складовою частиною і засобом творення національної культури. Інтелект тієї чи іншої нації закодовано саме в системі національної мови.

Своєрідність мови виявляє сутність нації, яка розмовляє нею, тому уважне вивчення мови повинно включати в себе все, що пов'язане з внутрішнім світом людини. Щоб людина не називала і не виражала, завжди вона розкриває свою особисту сутність, а

тому мова є критерієм того, на якому рівні знаходиться людська освіченість і культура. Мовна індивідуальність вирізняє людину як особистість. «І що яскравіша ця особистість, то повніше вона відображає мовні якості суспільства», — писав О.Потебня. З раннього дитинства і до глибокої старості людина невіддільно пов'язана з мовою. Це єдине знаряддя, що вивисує її над світом, в якому вона живе, реалізує себе як особистість.

Україна проголосила, що будує правову демократичну державу і для цього їй необхідні передусім духовні, інтелектуальні, комунікативно компетентні особистості, високопрофесійні вчителі, викладачі, державотворці. І роль мови в цьому незаперечна, оскільки мова — це найістотніша ознака народу, нації, особистості.

Л. І. Мамчур

сесяю. Але найбільше захвату викликала їхня фінальна пісня, яку без вагань можна назвати гімном редакторів.

15 група (спеціальність англійська мова), здивувала нас своєю музичністю. Вони показали цілу історію кохання української дівчини та хлопця з Англії, які змогли поєднати свої долі саме в нашому університеті.

Наступними презентувала себе 16 група, тієї ж спеціальності. Хлопці з дівчатами зачарували всі присутніх своїми танцями та піснями. Але найбільше вразив виступ Віктора Міняйла, який зачитав свою власну пісню-реп про життя першокурсника на нашому факультеті.

І на завершення чудовим подарунком для всіх присутніх прозвучала пісня «Родина» у виконанні заступника декана з виховної роботи Олександра Михайловича Санівського.

З вітальним словом до студентів звернулася декан факультету української філології Валентина Олександрівна Коваль, яка нагородила всіх першокурсників грамотами та солодкими призами. А студентські куратори були нагороджені квитками на гру КВН.

Тож хочемо подякувати адміністрації факультету, кураторам, студентським кураторам та першокурсникам за організацію та проведення цього прекрасного свята.

Вікторія Михайлюк

До 75-річчя з дня народження Василя Стуса

До Дня закоханих :-)

***

Весняний вечір. Молоді тумани.
Неон проспектів. Туга ліхтарів.
— Я так тебе любила, мій коханий.
— Пробач мене — я так тебе любив.
І срібляться озерами долини,
шовковий шепт пригашених калуж.
— Мені ти все життя, немов дружина!
— Мені ти все життя, неначе муж.
— А пам'ятаєш? — Добре пам'ятаю...
— А не забув? Чи не забув? — О, ні.
— Здається, знову в молодість вертаю,
все наче увижається вві сні.
— І першу зустріч? Першу і останню.
— А я лиш першу. Ніби й не було
минулих років нашому кохання,
не вір, що за водою все сплигло!
— Не треба, любя!
— Знаю, що не треба...
Хай давні душі б'ються на ножах.
А єдиниться — предковічне небо
вам спільний шлях покаже по зірках.

3 калейдоскопу подій

НАШЕ МАЙБУТНЄ

29 листопада при науково-дослідній лабораторії «Етнологія Черкаського краю» (керівник професор Сивачук Н. П.), що діє на факультеті української філології, пройшов Регіональний конкурс з українознавства для учнів 8-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів. Він об'єднав талановиту молодь Уманського, Маньківського, Монастирищенського, Тальнівського, Христинівського районів (всього 29 учасників) небайдужо до надбань матеріальної та духовної культури Черкащини.

Учні презентували наукові регіональні дослідження календарних звичаїв (Різдва, Великодня, Трійці, Купала), весільної обрядовості, символіки народної вишивки, широко було представлено матеріали, що стосуються вивчення образотворчого, хореографічного набутку Черкащини.

Нагороди та цінні подарунки отримали:

I місце — тема «Обряд весілля в с. Легезиному». Пересунько Мирослава (учениця Легезинської загальноосвітньої школи I-III ступенів). Керівники — учителі української мови та літератури Легезинської загальноосвітньої школи I-III ступенів Собкович О. Д., Чабанюк Л. М.

«Побутові танці історичної Уманщини середини ХХ ст.». Мельник Анна (вихованка гуртка народного танцю Будинку дитячої та юнацької творчості м. Умані). Керівник — керівник гуртка народного танцю Карабан Н. М.

«Народні гончарі Черкащини (колективна робота)» Хльобас Наталія, Гречана Альона, Торба Вікторія (учні Молодецької загальноосвітньої школи I-III ступенів). Керівник — учитель фізики та трудового навчання, директор школи Карпенко П. М.

II місце «Вулиця Жовтнева у дихотомії часопростору». Денисюк Марія (учениця Уманської міської гімназії). Керівник — учитель української мови, заступник директора з навчально-виховної роботи Чернишева Л. А.

III місце «Народна вишивка Черкащини, її майстри». Ряба Діана (учениця Івангородського НВК «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітня школа I-III ступенів»). Керівник — вчитель української мови та літератури Котик О. П.

Сподіваємося, що дослідники-початківці в недалекому майбутньому поповнять ряди відомих в усьому світі особистостей, що вивчали й пропагували традиційну культуру своєї батьківщини.

I. Г. Терешко

***

Викладачі кафедри української літератури та українознавства Пархета Л.П. та Новаківська Л.В. разом зі студентами III курсу факультету української філології підготували і провели вечір «Сонячна дорога пам'яті», присвячений 100-річчю від дня народження українського митця Андрія Малишка.

***

На факультеті української філології відбувся літературно-музичний вечір «Шляхами Григорія Сковороди. Зупинка в Кавраї і не тільки», присвячений життю і творчості Григорія Сковороди, від дня народження якого пройшло вже 290 років (підготував Л.В.Козинський).

Музей Івана Гончара — «Ноїв ковчег» української культури

Вища школа готує майбутню інтелігенцію, еліту нації. Саме тому дуже важливо, водночас із якісною освітою, культурно виховувати молодь. Така ідея є наскрізною у роботі викладачів кафедри української літератури та українознавства на факультеті української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

У межах запланованої навчально-виховної роботи кафедри 30 листопада 2012 року було організовано поїздку до столичного Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара». Окрім проведеної екскурсії для студентів-українознавців, було укладено угоду про співпрацю з директором музею Петром Івановичем Гончаром та окреслено зміст подальшої роботи, спрямованої на спільні зусилля у розв'язанні актуальних питань українознавства.

Музей Івана Гончара — один із провідних осередків збереження і примноження національної культурної спадщини, формування духовно повноцінної нації. Це легендарна скарбниця, утворена звитягою однієї Людини. Із середини 1950-х років талановитий митець Іван Макарович Гончар (1911-1993 рр.) в умовах протистояння тоталітарному режимові провадив титанічну збирацько-народознавчу роботу, в результаті якої постала збірка перлин народних старожитностей XVI-XX ст., а його хата-майстерня перетворилася на своєрідний «Ноїв ковчег» української культури.

В 1993 році в Києві створено державний Музей Івана Гончара. Згодом він перетворився на Український центр народної культури «Музей Івана Гончара» (1999 р.), а в 2009 р. — здобув статус «Національний».

Нині збірка Музею налічує понад 20 тис. творів народного мистецтва, предметів традиційного побуту й звичаєвої обрядовості, стародруків, архівних матеріалів, живописних і скульптурних робіт Івана Макаровича Гончара.

Пріоритетною у колекції Музею є збірка українських народних картин, зокрема славнозвісних «Козаків Мамаїв», а також ікон народного письма (500 одиниць) VII-VIII ст. Окремими полотнами представлено професійне малярство. Також в Центрі зберігається особиста бібліотека Івана Макаровича Гончара, що нараховує 2 750 книг.

У музеї постійно змінюються тематичні виставки, зокрема одну із них («Рушник в українській народній

культури»), відвідали наші студенти-українознавці. Виставка демонструє рушники, які використовувалися в різноманітних обрядах та ритуалах, супроводжуючи все життя українців від народження і до смерті. Фондатор музею Іван Макарович Гончар приділяв рушникам велике значення і зібрав чималу їх колекцію — до 1000 одиниць. Це, без сумніву, свідчить про неперевершену духовну роль рушника в культурі українського народу.

Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара» є не лише необхідним для культурно-мистецького життя України, а й закономірним у світовому контексті розвитку етнокультурної сфери й музейної справи. При Центрі діють: студія і клуб української народної вишивки, народної пісні і танцю, відбуваються майстер-класи з різних галузей народного мистецтва, проводяться мистецькі «вечорниці», фольклорні свята та ярмарки народних ремесел, організовуються конференції, круглі столи, семінари-практикуми.

У час, коли постійно зменшується кількість носіїв традиції етнокультури, актуальним стає наукове осмислення явища, вивчення її значення, функцій, регіональних особливостей. Тому максимальна дослідницька, наукова і пошукова студентів-філологів набуває особливого значення у дослідженні та збереженні матеріального та духовного надбання українців.

Н. С. Мамчур

Студенти факультету української філології зі Словом Г. Сковороди в педагогічному лиці

У тому, що творчість Григорія Сковороди є, як і завжди, актуальною, можна було ще раз можна було переконатися, послушавши дискусію студентів філфаку з вихованцями педліцею. Не можна не погодитись із міркуваннями Г.С.Сковороди про те, що якою б талановитою людиною не була, а без праці нічого не варта («Дві курки»), що без учителів не може існувати суспільство («Веселка та Ніж»), що марнославство завдає людині шкоди, примушуючи її бути не собою («Орел та Черепаха») тощо, тощо.

Приємно було чути, як діти філософствували про сенс життя, дружбу, чесність, віру, любов.

Зустріч зі Словом

2 листопада 2012 року відбувся щорічний семінар творчих педагогів та школярів Уманщини «Поетична осінь», який традиційно організовує Ольга Василівна Тодчук, член Спілки журналістів України, співавторка збірки поезій «Плетиво світів», керівник юнацького дискусійного клубу «Сапфір», проникливий декламатор, талановитий педагог, просто сонячна жінка, яка вміє згуртувати навколо себе гарних людей; неодноразова гостя кафедри української літератури та українознавства УДПУ.

Програма мала три блоки: 1.Художні твори письменників Уманщини у виконанні учасників юнацького дискусійного клубу «Сапфір». 2.Нагородження учасників щорічного літературного конкурсу. 3.Майстер-класи з творчими педагогами, які працюють з художнім словом.

Вперше тут був представлений випускник нашого факультету Дмитро Левадко з поезіями на шкільну тематику. До речі, справив на присутніх враження.

Мій виступ був присвячений темі художності (на матеріалі творів Ліни Костенко, Степана, Марини та

Лесі Павленків). Звучали пісні на вірші місцевих авторів у виконанні Миколи Зарудняка та Михайла Редька. Кожен повертався додому трішечки кращим і мудрішим.

До Дня української писемності

Відсвяткувати День української писемності у стінах Центральної міської бібліотеки зібралася культурна громадськість міста: представники відділу культури, бібліотек, музеїв, освітніх та медичних закладів, журналісти, письменники, барди. Школярі колегіуму виконали літературну композицію, присвячену українській мові.

Учасники зверталися до історії міста, до історії літературної Умані.

Відносно оптимістично звучав мій виступ про мову у творчості Степана Павленка. Якщо після 25-річної служби в Уманському полку, після якої «од людини в людині лишалася тень нежива», дід Миколи Вороного, повернувшись додому, говорив найщирішою українською мовою, то, певно, нашу мову не в силі убити ніщо («Балада про українську мову» С.Павленка). Як би не виривали щодня із нас Україну, щоб ми «по своїй землі ходили, мов по чужій», щоб «на батькове небо мали тільки табу», щоб «і материн голос навечно забули», та всі зусилля приречені на поразку. Як пише С. Павленко в «Лелечому монолозі»:

Тільки з мене — не вирвуть — даремне усе це!
Україна — в моєму лелечому серці.

Про силу поетичного слова йдеться в іншому творі С.Павленка «Балада про українську пісню».

Сергій Цюрко поряд з іншими виконав і власну пісню про українську мову, що особливо зворушливо, якщо зважити, що виріс він у російськомовному середовищі. Отже справді, як мовив С. Павленко:

Прекрасних слів багато на землі,
Як солов'їв у весняному гаї.
Але давайте золото мені —
Української на жодну не міняю!

Н. І. Зарудняк

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Ще один урок мого життя

В перший рік навчання п'ятий курс та державна педагогічна практика були чимось далекими, захмарними. Але роки промайнули — навіть незчулася!.. І ось стою на порозі школи. Ще мить — і складатиму головний іспит: на практиці продемонструвати те, чого навчилася...

Я проходила практику в школі №14 Умані. Закріпила мене за 8-А класом. Йдучи вперше знайомитися з класним керівником і учнями, розуміла, що тепер буде все інакше. Що тепер для тебе немає «не можу», «не піду», «трохи запізнюся». Перед класом ти маєш бути відповідальним, підготовленим, повинен вміти зорієнтуватися у найнепередбачуванішій ситуації, відповісти на каверзне запитання, вміти вислухати, заспокоїти, дати пораду.

На першому занятті клас зустрів мене «з радістю»: урок було... зірвано!.. Аби знову цього не повторилося, довелося швидко виконати роботу над

помилками. Головна з них — працювати у півсилки не вийде. А тому настали безсонні ночі, недоспані ранки. Гори списаного паперу, купи роздруківок, безліч випитої кави. Саме тоді несподівано для себе відкрила, що є чому повчитися і у своїх учнів. Результат не забарився. Вдалося знайти спільну мову з класом, виконати усі завдання.

Звісно, не обійшлося і без порад вчителів, які були поруч весь цей час. Це К. А. Сингаївська, С. І. Василівська, Т. В. Рогова. Також хочу подякувати методистам: Т. М. Тищенко, О. М. Червченку, Н. В. Дудник, які не просто перевіряли підготовку до уроків, а й давали настанови, переживали, морально підтримували.

Тож втомлено зітхаючи, можу з упевненістю сказати, що цей педагогічний досвід був корисним. Я відкривала кожного дня школярам новий світ, у відповідь отримувала чи не більше, ніж віддавала сама, — почуття впевненості у власних силах і досвід, який ой як знадобиться в майбутньому!

Олена Самотока

Вдячність і сподівання

Нещодавно ми проходили державну педагогічну практику в 5-ій школі імені В. І. Чуйкова міста Умані. Доводилось виконувати і функції класного керівника, і — вчителя української мови і літератури та світової літератури. Проте кожен з нас із приємністю відзначив, що, порівняно з минулим роком, ми стали більш досвідченими, компетентними та вимогливими до себе. Треба сказати, що й наші вихованці теж не стояли на місці. З часу нашої останньої зустрічі вони дуже подорослішали, порозумнішали і стали серйознішими. Працювати з учнями було легко, приємно, а головне ми отримали незабутні враження від роботи з ними.

У будь-якій роботі, як ми вже переконались, є свої плюси та мінуси. Саме з останніми нам й допомагали боротися наші методисти: І. Л. Шевчук, Т. І. Жила, М. В. Сапун, Л. Ю. Ріднева та М. І. Гагарін за що їм велике спасибі.

Також неоціненний внесок у становленні нас як вчителів-словесників зробили вчителі-предметники: Л. С. Луценко, О. Б. Гніденко, М. М. Майданюк та Н. П. Дем'янчук.

Бажаємо Вам терпіння в цій не легкій роботі, слухняних, вдячних вихованців та міцного здоров'я. Маємо надію, що колись наш труд буде справедливо оцінений.

**Оксана Лихенко,
Діана Майборода,
Мар'яна Паламарчук**

Філологи-українознавці в Музеї культури та побуту Уманщини

Переконливою є думка великого українського вченого Дмитра Яворницького, одного з найвизначніших культурних діячів: «Музей — це минуле, це історія, це душа, це серце наших предків, а для нас величавий храм, куди ми повинні входити з побожністю, а виходити з найглибшим поважанням і гарячою любов'ю до всього того, чим жили наші батьки, діди і прадіди, що ми повинні нести з собою, як заповіт і чому повинні учитися і всі ми, і покоління наших нащадків, поки стоїть земля і світить сонце».

Експертизно-просвітницька діяльність на факультеті української філології орієнтує майбутніх учителів-словесників на збереження культурної спадщини народу, заохочує до власних спроб у науково-пошуковій роботі.

З цією метою разом із викладачем кафедри української літератури та українознавства Мамчур Наталією Сергіївною студенти 31 та 31-а груп спеціалізації «Українознавство» 2 листопада 2012 року відвідали Музей культури та побуту Уманщини. Даний захід дав змогу не лише детальніше ознайомитися з народною вишивкою, а й цілісно усвідомити побут та культуру.

Експозиція музею складається з 3-х відділів: «Міщанський побут Уманщини», «Селянський побут населення Уманщини» та «Сучасне народне декоративно-прикладне мистецтво Уманщини».

Неабияке зацікавлення виявили дівчата-філологи до старовинних руш-

ників, оскільки на третьому курсі на заняттях з української вишивки досліджують та відтворюють давні рушники історичної Уманщини. Для вишиваних рушників Уманщини поч. ХХ ст. характерний геометричний та геометрично-рослинний орнамент. Приміром, більшість рушників, представлених в експозиції музею свою вишивану композицію завершують символічним зображенням вінця, що символізує прагнення і досягнення бажаного (вінець переможний, вінець слави, любові, доброти); різні чесноти (вінець добродетельності, порядності, цноти, мудрості); кульмінацію переживань (вінець радості, страждань, кари); кінцеву вищу нагороду (вінець життя, подвигів, премудрості); весільний обряд (вінець вінчання); поховальний обряд (вінець пам'яті); втілення поняття про річне коло (вінець літа, зими, весни, літа, осені). На деяких рушниках вінець завершується короною, вказуючи на ідею вишості, спрямованої у вищий божественний світ.

Загалом екскурсія була цікавою та змістовною. Екскурсовод — Пламадяла Вікторія Петрівна давала вичерпні відповіді на запитання.

Відвідавши Музей культури і побуту Уманщини студенти факультету української філології вкотре переконалися в цінності культурної спадщини, яку необхідно вивчати та популяризувати серед молоді.

Дарина Демченко

Наша «польова» діяльність

Цієї осені виповнилося 110 років з дня народження нашого земляка — письменника, педагога Івана Григоровича Барчука. Вербецька Наталка, Хрущ Тетяна (студенти факультету української філології УДПУ) здійснили експедицію у його рідне село Оксанину. Поклали квіти на могилу, відвідали домівку, в якій мешкав драматург останні роки, зібрали спогади односельчан про нього.

За словами сусідів, Іван Барчук завжди працював. Був міцним і дужим. Ніколи не орав город, любив копати сам. Був гарним сім'янином. З посмішкою розказують, що завжди цілував дружину, коли проводжав на автобус чи зустрічав, хоч ішов уже за сьомий десяток. Запам'ятався письменник неговірким. Завжди думав про щось своє. Якийсь час викладав у школі англійську мову, на уроках ніколи ніяких ліричних відступів не робив, цілий урок лише працювали. Вдома, зі слів покійної дружини Наталі, писав. Доля склалася так, що довелося йому мешкати ледь не по всьому світі. Але останні роки життя пов'язані із селом Оксанина. 8 березня 1975 р. трагічно загинув, всі рукописи було конфісковано.

Повертались до Умані переповнені враженнями: наче торкнулись до живого Слова.

Н. І. Зарудняк

Підсумовуючи пройдене...

Ми, студенти 13 групи перебуваємо в стінах Уманського педуніверситету лише кілька місяців, але вже маємо що згадати і чим похвалитись. Адже, навчаючись, ми встигли здружитись і побачити чимало цікавого. Крім свята Посвяти в першокурсники, кількох екскурсій у «Софіївку» й до Музею громадської діячки Н. В. Суровцової, про які вже йшлося раніше і які залишили в нас багато яскравих вражень, ми також взяли активну участь у святкуванні Дня міста, в батьківських зборах і презентації 1 курсу.

Але були заходи, які стосувалися нашої групи окремо. Так, незабутніми стали відвідини польського театру, куди нас від факультету запросили саме як групу, що вивчає польську мову. Вистава була присвячена річниці видатного педагога Яна-Амоса Коменського і поставлена в досить оригінальний і нетрадиційний спосіб. Сцену

було розділено на дві половини: одна демонструвала застарілі (вже навіть на думку Я.-А. Коменського!) методи навчання й виховання, друга — сучасні й новітні, які, виявляється, вже тоді були підтримувані передовими людьми. Вистава йшла польською мовою, але нам не дуже давали шанс випробувати свої знання, адже поруч ішов переклад на українську, або, дякуючи декораціям і рухам, і так було все зрозуміло. Зворушила й завершальна пісня, яку польські артисти намагались виконати українською мовою і залучити до співу весь зал.

А ще ми — знов-таки, зі своїм куратором Павленко Мариною Степанівною, — відвідали історичний музей-заповідник «Стара Умань». Масивні ковані двері, яскраві фотографії на побілених стінах, ароматні стелі колишньої споруди Василіянського монастиря створювали

атмосферу таємниці й інтриги. Далі була лекція екскурсовода про історію Умані. Вдивляючись у давні фото, ми намагались уявити себе в минулому. Зате коли вийшли з музею на вулицю — одразу почали «сипати» старовинними назвами: це — колишній готель «Брістоль», «Париж» і «Лондон», це — колишній оцтовий завод, це — пожежна вежа... Справді, містечко Умань — надзвичайно цікаве!..

Непомітно промайнув перший семестр. Сподіваємось успішно скласти сесію і з новими силами ввійти в рік наступний. Адже маємо ще скільки сподівань і планів!..

**Аліна Радзів,
Наталія Левенець**

Творчість ліцеїстів Уманського НВК «Загальноосвітня школа-інтернат І-ІІ ступенів імені Ю. О. Гагаріна — педагогічний ліцей»

Творчість ліцеїстів, представлена у добірці, звичайно, ще експериментальна, не позбавлена десь зайвої пафосності, недоліків ритму та римування, проте вона — оригінальна, щира...

Думаю, що всіх розвеселить небилиця Марини Бойко; блукає разом з Мавкою лабіринтами кохання Таня Жвава, Саша Денисюк в своїй пораді-роздумі на тему, як залишитися собою, прямо випромінює позитивний настрій. В Саші Граціоні іронія поєднується зі співчуттям. Таня Торікова варіює мотив безнадійного сподівання у листі Діду Морозу, пише про речі, яких отримати... не хоче!.. Чи — таки сподівається отримати? Хто зна? Вам вирішувати...

Н. І. Зарудняк

Олександра
Денисюк,
10 клас

Посмішка

Посміхнися, друже! Ну ж бо, не журися!
Як би там не сумно — в собі не замкнися!
У тебе батьки є, і рідні, і школа!
Тож ти посміхайся у їхньому колі!
Ну ж бо! Давай! Веселіше ще грай!
Ти немов радості водограй!
Не будь сумним! Це ж нудно і некльово!
Веселим будь — це рульно й прикольнo!
Тепер ти зрозумів усю силу усмішки?
І не реагуй на дурні насмішки.
Відвертим будь з собою,
Зі стежки не звертай!
Милуйсь дивами світу,
Де змога, і читай,
шукай у інтернеті,
а як знайдеш, ступай!

Олександра
Граціонь,
11 клас

Жаба в Парижі

Жаба зелена у люди виходить.
Жаба Парижем гламурним бродить.
«Конкурс красунь, — читає в журналі, —
Лиш довгоногих вітає в фіналі..
Модний в цім році в Парижі — зелений».
Жабка міркує: «Все як про мене»...
Жабка моделлю бути хотіла
Французька модель бідну жабку з'їла.
...Та все ж — хай холодних! — а жду твоїх рук,
Фальшивого слів намиста...
Навис над душею моєю, мов крук,
Без тебе — життя без смислу...

Олександра
Фаустова

Самотність

Я ніби тінь, за Вами все ходила.
Я наче ворон, гарна і сумна.
І Ви мене ніколи не любили.
Але я поруч, я завжди була.
Я Вас тримаю у своїм полоні
І ніжно буду з Вами розмовлять.
Ви всі у мене, наче на долоні.
Я не свята: не вмію Вас прощать.
У серці холод, ув очах — тривога,
А у душі — гірка печаль горить.
Не відпущу Вас навіть ненадовго.
Ні на годину, навіть і на мить!..
Шепочу тихо: «Щастя не знайдете!».
Бо доля всіх — сидіти в самоті.
Зі мною разом далі Ви підете,
Бо я, мабуть, є в кожному житті...

Марина
Бойко,
11 клас

Хочете вірте, а хочете ні

Хочете вірте, а хочете — ні.
Була цього літа я у селі.
На кожному кроці — дива небачені
Так і просяться на телебачення.
Груші на вербах рвуть геть усі.
Хочете вірте, а хочете ні.
Кіт головує, кінь водить таксі.
Правду розказую Вірите? Ні?
П'ють молоко із ставків селяни,
А із криниць рибу відрами тягнуть.
Сало й ковбаси в садку ростуть,
Кури не яйця — червінці несуть.
Хлопцю на вухо ведмідь наступив —
Хлопець шедевр музичний створив.
Такі от дивні історії...
Вірите? Правду говорю я?

Тетяна
Жвава,
10 клас

На мотив «Лісової пісні»

Мою ти душу поневолив —
і тіло згнуло. Шкода...
Тепер Марою лісом ходжу,
шукаю щастя, а весна
сміється нишком з мого лиха,
не звинувачую її,
адже сама пізнати щастя
схотіла, отже, в забутті
сама і винна. Полюбила,
довірилась тобі цілком,
навіки загубила серце,
приваблена людським гріхом.

Альона
Цибулько

Богдану Ліневському

Уже скінчилося кохання,
Уже завмерли почуття...
Тепер — лиш сльози і ридання,
Тепер сумне моє життя...
Згадай, як щиро ми кохались,
Як свято щастя берегли!..
Та незабаром — лихо сталось,
Нас розлучили вороги...

...Пробач мені усі образи,
І я тобі прощаю все!
І не журись: хай не одразу —
Та доля щастя принесе!
Я полюблю, ти — покохаєш,
Збудуємо свої родини...
Лише добра тобі бажаю,
Моя ти дорога людино!..

Лист Дідові Морозу

Привіт, старенький діду із червоним носом!

Чесно кажучи, ніколи тобі не писала.
Навіть у дитинстві. І ось, коли я вже майже доросла людина, вирішила відправити тобі це послання. А раптом щось збудеться? Отож, розпочнемо. Знаю, бажань у мене надто багато, але пишу тобі найзаповітніші. Перш за все, я хочу мати особистий вертоліт, адже маю недобру звичку запізнюватись. А з цим маленьким чудом я б завжди прибувала вчасно. По-друге, я б не відмовилася від зустрічі з кінозіркою. Ну, нехай це буде Ештон Катчер чи (на безриб'ї і рак риба) Роберт Паттінсон. Потім запишу музичний альбом з Майлі Соїрус і поїду в гастрольний тур світом на його підтримку. Ще хоч, що Роберто Каваллі подарував

Тетяна
Торікова,
11 клас

мені свою останню колекцію одягу. Дальше, після помаху твого чарівного жезла, я та мої друзі дивним чином виявляться на Балі... Звісно, це жартівливий лист. Але, любий Дідусю, ти ж знаєш, що в кожному жарті є доля правди.

Від існуючої
дівчини Тетянки
неіснуючому
Діду Морозу

ТВОРЧІСТЬ ЛІТОБ'ЄДНАННЯ ІМЕНІ МИКОЛИ БАЖАНА

Олеа
Сиромета,
випускник

З циклу «Китайська абетка»

Пам'яті колишньої викладачки УДПУ
Олени Сіукаєвої

Рікою срібною
Пливуть собі човни —
Так чумаки вертаються зі сходу...

Далекий друг помер.
Хіба то дивно?
Роса давно вже
Спала на покоси...

Один гусак
Злетів високо в небо...
Отак і я: покинутий. Самотній...

Холодний вітер
Продима наскрізь, —
Отак літа нагадують про себе.

Пора настала —
Знову п'ю вино
З пелюстками червоних хризантем...

Тобі я пов'язав коштовний пояс:
Шість квіточок граната
Вплів до купи.

Я так бажав
Буть схожим на портрет,
Аж поки не побачив,
Що то — маска.

На полотно
Червону фарбу кинув:
Душа бажає так
Весни багаття!

Взяв білий аркуш
І на мить застиг, —
Кому і що
Сказати зараз хочу?

Любмила
Галок

Я — осінь, що лягає на листок
І що тремтить нестримною струною.
Я — осінь, недописаний рядок,
І небеса, що марять над тобою.

Я — осінь, що палає, мов вогонь,
Мов казка неутомного прибою.
Я — осінь, я тепло твоїх долонь,
Я мить твоїх знемоги і спокою.

Я — осінь, що гортає сторінки.
Смак терпкого, червоного вина.
Я — осінь, що запалює зірки.
Але для тебе я завжди — весна.

Ольга
Вовдило

Я загубила барвники твоїх зіниць,
Руді погубила веснянки!
Не бачу тебе вже в вітринах крамниць
І — к чорту твої обіцанки!

Я загубила холод твоїх рук
І — в натовпі твій мимовільний погляд!
Немає уже ні зітхань, ані мук.
Я стерла вже спільний спогад!!!